

Museum Villa Mondriaan

Beleidsplan 2017-2020

Beleidsplan 2017-2020

januari 2017

Voorwoord

Museum Villa Mondriaan: van droom naar realiteit

In 2013 opende museum Villa Mondriaan haar deuren. Een idee waar velen jarenlang aan gewerkt hadden, werd met de opening van het museum door Prinses Beatrix realiteit. Anne Kremers kreeg als directeur de taak om de ideeën van oprichter Wim van Krimpen te vertalen naar de praktijk.

Geen gemakkelijke taak, maar de opdracht werd met succes uitgevoerd. Anno 2017 heeft museum Villa Mondriaan een bijzondere plaats gekregen in het uitgebreide culturele landschap. Met Villa Mondriaan is Piet Mondriaan terug in Winterswijk, de plaats waar hij zijn eerste stappen zette op een pad dat hem tot een van de belangrijkste kunstenaars van de 20ste eeuw zou doen uitgroeien.

Het museum kent succesvolle eerste jaren met gemiddeld 15.000 bezoekers per jaar. Grote tentoonstellingen zijn opgezet zoals Mondriaan en Nolde in de Natuur, Mondriaan en zijn Leermeesters en Vee in Beeld. Er zijn meerdere samenwerkingen gecreëerd met andere musea, waarvan het Gemeentemuseum in Den Haag de meest belangrijke partner is als bruikleengever en adviseur. Villa Mondriaan is mede daardoor een museum met bijzondere tentoonstellingen en, daar zijn wij bijzonder trots op, een uitgebreid educatief programma.

De visie die ten grondslag lag aan het ondernemingsplan van 2013 is vertaald naar de werkelijkheid. In de afgelopen drie jaar is Villa Mondriaan uitgegroeid tot een bekend Achterhoeks museum. Het is bijzonder te zien hoe Winterswijk en de Achterhoek het museum een warm hart toedragen en de belangstelling voor het museum blijvend groeit. In een museum dat zijn plek in het culturele landschap steeds meer veroverd, ontstaat ruimte voor verdere groei en professionalisering. Allereerst uiteraard in het bestendigen van een kwalitatief hoogwaardig tentoonstellingsaanbod met steeds verrassende invalshoeken. Ook zien we kansen om een groter en breder publiek te bereiken en willen we de kleine en enthousiaste vrijwilligersorganisatie professionaliseren. In dit beleidsplan geven wij aan wat wij in de komende vier jaar willen realiseren.

Judith Kadée
Directeur

Piet Mondriaan, Korenschoven in het veld, 1892. Collectie Gemeentemuseum Den Haag

Missie en Visie

Museum Villa Mondriaan is hét museum van de vroege kunst van Piet Mondriaan. In deze villa aan de Zonnebrink 4 te Winterswijk woonde Piet Mondriaan van zijn 8e tot 20e. Hier zette Mondriaan de eerste stappen op het kunstenaarspad. Jong talent ligt daarmee aan de basis van het museum.

Het jonge talent van Piet Mondriaan staat centraal in alle tentoonstellingen. Zijn vroege werk wordt in wisselende tentoonstellingen gekoppeld aan gerelateerde thema's en het werk van beroemde tijdgenoten. Ook biedt Villa Mondriaan een platform aan jonge kunstenaars.

Jong talent beweegt ook de organisatie met een jonge directeur en twee stagiair-junior-directeuren. Het museum richt zich in haar uitgebreide educatieve programma's daarnaast in het bijzonder op de jeugd in de Achterhoek, waarvoor samengewerkt wordt met het basis en middelbaar onderwijs.

Doelgroepen

Museum Villa Mondriaan focust haar activiteiten op vier doelgroepen:

1. De reguliere museumbezoekers. Voornamelijk 50+, cultureel geëngageerd en vaak hoger opgeleid. Deze museumbezoekers zijn goed op de hoogte van de ontwikkelingen in het culturele landschap.
2. Kinderen en jongeren tot 18 jaar vanuit educatiebezoek via scholen uit de provincie Gelderland. Ook wordt deze doelgroep vaker meegenomen door (groot)ouders. Vanuit haar missie wil Villa Mondriaan kinderen en jongeren bewust maken van de ontwikkeling van een wereldberoemde kunstenaar als Piet Mondriaan.
3. Dagtoeristen en verblijfsrecreanten die een paar dagen Winterswijk bezoeken. Deze bezoekers komen veelvoudig van buiten Gelderland en ook uit het nabijgelegen Duitsland om te genieten in Winterswijk van natuur, rust en cultuur. Zeker over de grens is er een veelbelovende groeimarkt.
4. De Meesters van Mondriaan en de Vrienden van Villa Mondriaan. Museum Villa Mondriaan wil met haar sponsors en vrienden een speciale band opbouwen, die verder gaat dan de financiële steun. Het museum streeft naar een duurzame band waarbij een breed maatschappelijk draagvlak in Winterswijk en de Oost-Gelderse regio van groot belang is.

SWOT-analyse

Om stil te staan bij de doelen voor de komende jaren is het goed om de sterke en zwakke punten van de Villa en de mogelijkheden en bedreigingen in kaart te brengen. De nadruk ligt bij het beleid vooral op de krachten en kansen, weergegeven in de SWOT. Deze werken als drijfveer voor de doelen die worden besproken op de daarop volgende pagina's.

Sterke punten

- Piet Mondriaan is een kunstenaar van wereldformaat
- Museum vertelt een duidelijk verhaal over de ontwikkeling van de kunstenaar met jong talent
- Naam Mondriaan staat garant voor publiciteit en bezoekers
- Tentoonstellingen van hoge kwaliteit, vaak in samenwerking met grote organisaties als Gemeentemuseum Den Haag
- Unieke binding met de locatie Winterswijk
- Jonge organisatie met frisse ideeën
- Bezoekers kunnen hier in de schoenen van Piet gaan staan en letterlijk vanuit zijn standpunt de wereld beschouwen
- Vernieuwende educatieve programma's voor de regio
- Actieve ondersteuning vanuit politiek, gemeente en sponsoren en vrienden
- Veel vrijwilligers zetten zich enorm in voor het museum

Zwakke punten

- Geen grote eigen collectie Mondriaans om op terug te vallen
- Het late werk van Mondriaan is bekender dan zijn vroege werk
- Locatie museum ver van de Randstad, waar veel potentiële bezoekers zijn
- Organisatie is klein met hoge werkdruk. 1 betaalde kracht en per half jaar 2 junior-directeuren. Kennis wordt aangetrokken, maar vertrekt ook weer snel

Kansen

- Ruimte voor ontwikkeling op cultureel gebied: samen regio versterken en geen directe concurrentie
- Duitsland dichtbij met meer dan 1 miljoen potentiële bezoekers, goede mogelijkheden voor samenwerkingen
- Goede contacten met grotere musea in de Randstad
- Winterswijk kent een sterk ontwikkeld toerisme met mooie locaties als de Steengroeve en het Nationaal Landschap
- Gelegen in een gebied met hoge maatschappelijke betrokkenheid

Bedreigingen

- Groot cultureel aanbod in Nederland met populaire concurrerende tentoonstellingen
- Sponsoring voor culturele organisaties blijkt lastiger te vinden in de Achterhoek dan gehoopt
- Populariteit museumkaart die niet in Villa Mondriaan wordt geaccepteerd
- Na 2017 risico van Mondriaan-moeheid in Nederland door het De Stijl-themajaar

Foto: Luuk Kramer

Waar willen we zijn in 2020? Wat zijn onze doelen?

Museum Villa Mondriaan wil zich ontwikkelen tot een 'must see'-museum voor bezoekers uit heel Nederland en naburig Duitsland. Wij focussen ons de komende jaren op de volgende doelen:

1. In 2020 is Villa Mondriaan een aantrekkelijk museum waar jaarlijks 20.000 bezoekers zich welkom voelen, kunnen leren en genieten van kunst. De bezoeker komt graag terug naar het museum door zijn verrassende en opvallende tentoonstellingen.
2. De tentoonstellingen zijn en blijven van nationaal niveau op het gebied van kunst, van de schilderijen van de vroege Mondriaan tot vernieuwende hedendaagse kunst. De focus ligt op de ontwikkeling van jong talent.
3. Jaarlijks is er één winter- en één grotere zomertentoonstelling. Daaromheen wordt de vaste collectie met inspiratiebronnen van Mondriaan en wisselende hedendaagse kunstenaars getoond. Het variërende aanbod stimuleert herhaalbezoek en creëert als een dynamisch museum een binding met bezoekers.
4. Educatie is een speerpunt voor Villa Mondriaan. Iedere leerling in Winterswijk en omstreken groeit op met Villa Mondriaan en ook voor scholen uit het grensgebied is het museum laagdrempelig en leerzaam.
5. Villa Mondriaan is een jong en ondernemend museum dat gedragen wordt in Winterswijk en de Achterhoek, maar ook op nationaal niveau. Om Villa Mondriaan heen is een groot netwerk met partners die met het museum samenwerken, van het Gemeentemuseum in Den Haag tot aan de marketingorganisatie 100% Winterswijk.
6. Villa Mondriaan positioneert zich als een open ontmoetingsplaats: een plek voor verwondering, verdieping en plezier waar iedereen zich thuis kan voelen.

De organisatie:

7. De organisatie is jong, creatief en innovatief. Het ontwikkelen van jong talent krijgt voorrang, maar wel met een goede stabiele basis. Het team werkt onder meer met een jonge betaalde directeur en twee stagiair junior-directeuren, die wonen in het voormalig woonhuis van de familie Mondriaan.
8. De organisatie draait verder vooral op vrijwilligers, die zich als ambassadeurs voor langere tijd aan het museum verbinden. Het grote team van vrijwilligers speelt een onmisbare rol.
9. Na vier succesvolle jaren wordt er extra tijd en aandacht besteed aan het professionaliseren van het team en de werkgeversrol. Het is gewenst dat het museum de beschikking krijgt over een medewerker, die vooral de directeur ondersteunt met een focus op de zakelijke en commerciële aspecten.

10. De directie werkt onder de verantwoordelijkheid van een bestuur, dat zo is samengesteld dat alle aspecten in het (culturele) werkveld er in vertegenwoordigd zijn. Het bestuur is betrokken bij de dagelijkse voortgang van het werk en het bestuursmodel is daarop aangepast. Het museum beschikt over een externe adviseur op museale zaken en een Comité van Aanbeveling, die ons blijvend steunt.
11. Het museum kan blijven bouwen op haar samenwerking met het Gemeentemuseum Den Haag, dat als bruikleengever en adviseur een belangrijke rol speelt voor het museum.

Draagvlak:

12. Het museum streeft naar een breed maatschappelijk draagvlak in Winterswijk en de Oost-Gelderse regio. Het museum zoekt samenwerkingen op met lokale en regionale partners.
13. Het museum heeft met een brede groep Meesters van Mondriaan en Vrienden een duurzame band opgebouwd. De sponsors voelen zich sterk verbonden met het museum en functioneren als ambassadeurs, wat verder gaat dan de financiële steun.

Financieel:

14. In 2020 is Villa Mondriaan een museum met een goede financiële basis voor de langere termijn. Door jaarlijkse subsidie van de gemeente Winterswijk heeft Villa Mondriaan een stabiele financiële basis. Het museum genereert meer eigen inkomsten door een groei in bezoekers via de kaartverkoop, horeca en verkoop in de museumwinkel. Ook is de selecte groep Meesters van Mondriaan uitgebreid en wordt met de Vrienden van Villa Mondriaan de steun van de lokale gemeenschap vormgegeven. Hiermee wordt jaarlijks het streefbedrag van €50.000,- aan fondsenwerving en sponsoring behaald. Samen met de omvangrijke ondersteuning die wij ontvangen in het ter beschikking stellen van de Villa door onze mecenas en de Gemeentelijke subsidie kan het museum daarmee werken met een sluitende begroting. Geleidelijk wordt er een klein eigen vermogen opgebouwd (€30.000,- als streefbedrag voor 2020), wat nodig is voor de continuïteit. In de meerjarenbegroting zijn deze financiële doelstellingen opgenomen.

Piet Mondriaan, Polder met aangemeerde boot bij Amsterdam I. 1899-1900. Particuliere collectie

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor het bereiken van deze doelen is extra inspanning vereist:

Het museum:

- We kiezen thema's voor de tentoonstellingen waarbij relevantie en aantrekkelijkheid van de tentoonstelling centraal staat. Daarbij zetten we eens per drie jaar een bijzondere tentoonstelling met een extra groot bereik op, een zogenaamde blockbuster-tentoonstelling.
- Jonge hedendaagse kunstenaars worden blijvend uitgenodigd om te exposeren in het museum en ontwikkelen hun jonge talent in het voormalige woonhuis van de jonge Mondriaan.
- Kortere samenwerkingen worden succesvol aangegaan met relevante instellingen, zoals de stimulerende samenwerking in 2017 met het Amsterdamse fotografiemuseum Foam voor de tentoonstelling Jong & Veelbelovend.
- We besteden extra aandacht aan marketing en de positionering van het museum. Dit werken we verder uit in het marketingplan. Het museum weet steeds beter waar haar bezoekers vandaan komen. Een aandachtspunt is het Duitse publiek, dat in 2020 doelgerichter wordt benaderd met persberichten en betaalde (online) advertenties.
- We zoeken uit of we meer publiek kunnen trekken door lid te worden van het Museumregister en door de Museumkaart te accepteren.
- Om meer bezoekers te verwelkomen worden de educatieprogramma's blijvend verbreed en verbeterd met een stijgende hoeveelheid educatiebezoek als doel. Zo wordt er optimaal invulling gegeven aan de educatieve doelstelling van het museum.

De organisatie:

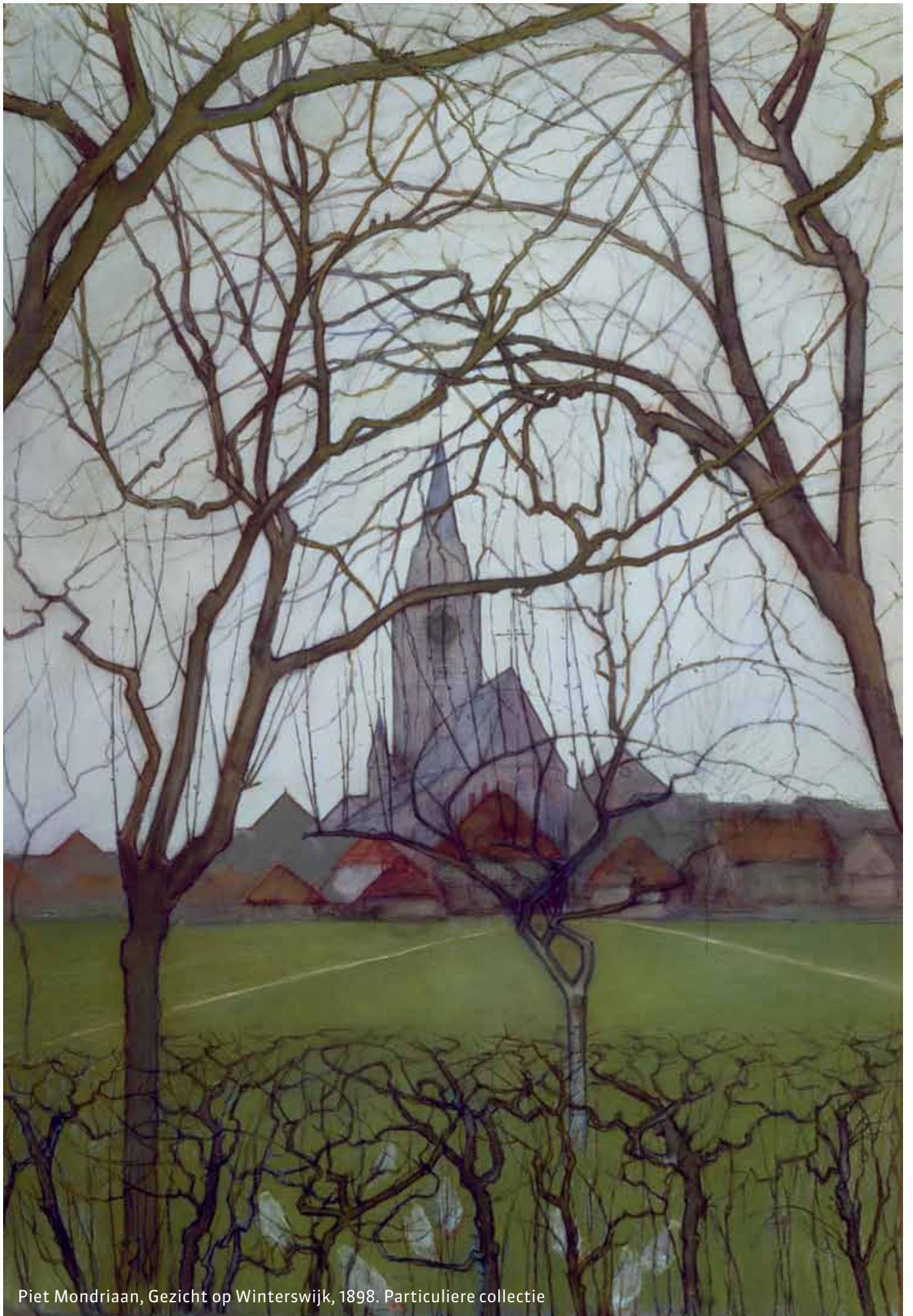
- Qua organisatie zal het museum connecties blijven maken in zijn directe omgeving en zal museum Villa Mondriaan zich vaker richten op samenwerkingen met andere belangrijke musea en culturele instellingen.
- Daarnaast focussen we op een professionelere werkgeversfunctie vanuit het museum. We zoeken naar mogelijkheden om de organisatie te versterken door het vergroten van de formatie met een medewerker op het terrein van organisatie en commerciële activiteiten. We kijken kritisch naar het bestuursmodel, waarbij de nadruk ligt op het vergroten van de bestuurlijke betrokkenheid en versterking van de Governance, te beginnen bij het opstellen van een goed directiereglement.
- Er wordt in 2020 actiever vrijwilligers geworven. Het behoud van een goed vrijwilligersteam door middel van scholing en extra activiteiten staat centraal.
- De samenwerking met het Gemeentemuseum Den Haag blijft het centrale punt van het museale netwerk en deze diepen we uit waar mogelijk.

Draagvlak:

- Voor het beter in contact komen met (potentiële) Vrienden en sponsoren is ondersteuning van de directie noodzaak. We denken aan hulp van Achterhoekers met veel contacten in het (regionale) bedrijfsleven.
- De heer Van Beem, oud-burgemeester van Winterswijk, zal zich op vrijwillige basis gaan inspannen om de Vriendenstichting op te zetten en nader in te vullen. Ook is zijn inzet en netwerk van bijzondere waarde bij de werving van de Vrienden van Villa Mondriaan.

Financiën:

- Voor een kwalitatief goed museum met een opvallende programmering is een degelijke financiële basis significant. In de komende jaren werven we actief om de €50.000,- aan sponsoring en fondsen te behalen.
- Enkele bestuursleden zullen zich hiervoor, in samenwerking met de mecenas, persoonlijk inspannen.
- Voor (potentiële) sponsoren worden aantrekkelijke bijeenkomsten georganiseerd.
- Tevens is inmiddels kennis en een netwerk op het gebied van fondsen en subsidies aanwezig in het bestuur.
- Door langer vooruit te plannen in het tentoonstellingsprogramma wordt de kans op het aantrekken van extra financiële middelen vergroot.
- De voor- en nadelen van deelname aan de Museumkaart worden financieel doorgerekend.

Piet Mondriaan, Gezicht op Winterswijk, 1898. Particuliere collectie

Museum Villa Mondriaan
Zonnebrink 4
7101 NC Winterswijk
www.villamondriaan.nl
info@villamondriaan.nl

Het beleidsplan 2017-2020 van museum Villa Mondriaan werd geschreven door de directie en het bestuur van het museum.

Een digitale versie is te raadplegen via www.villamondriaan.nl.

Vormgeving: Ronald Ortelee

Foto: Bert Nijman